

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ“

Брой 3 лв.	Год. абонаментъ 25 лв. Излиза ежесечно.	Редакция и администрация въ клуба — Варна, ул. „6 Септември“ № 23.	Обявления се приематъ по споразумѣние.	Брой 3 лв.
---------------	--	---	---	---------------

Къмъ нашитѣ членове.

Нашата Организация, следвайки пътя начертанъ отъ целитѣ, за реализирането на които ратува — представлява едно огнище, огнѣтъ въ което, за да глѣмти постоянно, трѣбва да се подклажда отъ непрекъснатата дѣйностъ на всички нейни членове.

Само така това огнище може да бѣде оня центръ, който ще прѣска свѣтлината на култура и просвѣта, както и дъстолюва сърцата на своитѣ изтерзани въ поминѣчно отношение членове.

Днешната управа на д-вото, дълбоко съзнавайки всичко това, се въздушевява отъ искренното желание всячески да направи възможното за удовлетворение на своята дѣйностъ и нуждитѣ на днешното време.

Сега, когато въ нашата радионенажителна и кооперативна дѣйностъ, предметъ за разглеждане е дружественитѣ

когато споменаваме, за тия нека не се забравя отъ него, че главнитѣ идейни побуди за създаване на д-вото сж недѣлнѣ на днешния политико обществен животъ и най-вече окаяното икономическо положение на града и неговитѣ жители.

Ето защо трѣбва да насочимъ нашитѣ усилия предимно на издѣлване тия недѣлнѣ и преди всичко въ собствената среда, както навсѣкждѣ, където може да се простира нацѣто въздѣйствие. Сжшесверѣжимо да създадемъ чрезъ културна и просвѣтна дѣйностъ предпоставкитѣ и условията за реализирането на практически инициативи изъ областта на икономическия животъ на нашата среда, съ което ще допринесемъ и за благоденствието на града.

Но, драги Кореняци, всичко това може да се постигне при единство, което трѣбва да имаме всички и упорита съвместна работа, когато ще съумеемъ преди всичко да изкоренимъ злото въсѣки въ себе си, което бичуваме у други.

Какво е въ състояние да направи самъ Управителния съ-

ветъ, въпреки всичкото си желание, всички усилия и инициативи, ако тѣ не се възприематъ и подкрѣпватъ на дѣло отъ васъ.

Дѣйствително, ако презъ изтеклия лѣтенъ сезонъ имаше, както винаги затишие въ дружественната дѣйностъ, ето зимата настѣпва, всички сме се прибрали и дългъ е да всѣки коренякъ да помисли съ какво може да бѣде полезенъ за реализиране на дружественитѣ задачи.

На нашето д-во следъ нѣколко годишно съществуване, следъ упоритъ трудъ и борби, следъ редъ лжкатушания, при наличността на придобита вече общественостъ и опитъ — прѣдстои да избере окончателно и трѣгне по пътя, който му посочватъ неговитѣ програмни цѣли. Прѣдстои, съгласно решението на последното общо годишно събрание, да се изработи и приеме новия уставъ.

Това сж въпроси отъ извънредна важностъ и сж предметъ на постоянно обсъждане отъ Управителния съветъ, но за да получатъ тѣ своето истинско разрѣшение, когато ще трѣбва да се изнесатъ и предъ членоветѣ — необходимо е тѣ да бждатъ добрѣ запознати съ тѣхъ, а това може да стане чрезъ опознаване дружественната дѣйностъ, като се посѣщава редовно и клуба.

Ние апелираме къмъ всички членове да не изпускатъ случая, когато иматъ възможностъ, да се интересуватъ отъ дѣлата на Управителния съветъ и — проникнати отъ дълбокото съзнание за обществена солидарностъ, да подкрѣпятъ и да даватъ своето съдѣйствие за реализиране инициативитѣ, които сж въ кръга на дружественната дейностъ и представляватъ обща полза.

Прочее, изпълнявайте Вашия дългъ на съзнателни и добри членове — кореняци и Варненски граждани.

Защото само тогава ще преуспява нашата организация и всички ще имаме моралното право да очакваме благотворни резултати отъ нейната дейностъ.

Отъ Настоятелството.

Изъ дружественния животъ.

На 3 Октомври т. г. по случай празника „Възшествието на Н. В. Царя сж размиѣнени слѣднитѣ телеграми:

Варна, Ив. Мариновъ председателъ Д-во „Варненски Коренякъ“.

Двореца София, 6. X 1929 г.

„Благодаря сърдечно вамъ и на дружественитѣ членове за любезнитѣ привѣтствия и благопожелания“.

Царѣтъ.

Негово Величество Царя София

„Чествувайки днесъ Възшествието на Ваше Величество на Българския прѣстолъ, отъ мое и дружественно име ви поднасямъ благопожелания за дълго царуване по пътя на мирно културно повдигане Българския народъ, на който сте единична здрава упора.“

Варна, 3 X 1929 г.

К. П. И. Д-во Варн. Коренякъ

Председателъ: Ив. Мариновъ

Управителния съветъ въ последнитѣ си заседания реши:

1) Да пристѣпи къмъ най-усилено събиране членски вноски, посмъртна каса и абонаментъ на вестника, като за целта, предъ видъ опита отъ миналото, възложи инкасиране на сумитѣ върху спец. служба, която е уредена при Т. П. Станция.

Умоляватъ се членоветѣ на които се представятъ дружествени квитанции отъ пощенския раздавачъ — да заплатятъ сумитѣ по тѣхъ най-редовно, защото повърнатитѣ квитанции въ Д-вото — ще служатъ за указание на Упр. Съветъ за нежелание на членъ да бѣде редовенъ къмъ дружеството.

2) Въ изпълнение рѣшението на Общото Годишно Събрание да свика въ скоро време общо извънредно събрание, аз приемане измѣнение на устава и правилника за посм. каса. За целта има избрана комисия въ съставъ: П. Златевъ, Г. Маневъ, Ив. Мариновъ и Евт. Георгиевъ.

3) Да урежда реферати и бѣседи предъ настоящия зименъ сезонъ въ клубовия салонъ, върху въпроси, засѣгащи цѣлитѣ и задачитѣ на д-вото.

Ржководството на тая своя дѣйностъ е възложило на комисия въ съставъ: П. Василевъ, Яни Николовъ и Ив. Мариновъ.

4) Да се уредятъ три вечеринки презъ предстоящия сезонъ за опознаване друж. членове и усиляване съдѣйствата на д-вото. За това е издѣлена увеселителна комисия въ съ-

ставъ: Пан. Златевъ, В. Ортодоксовъ и Т. П. Желѣзковъ (ржководители) и П. Шиваровъ, Ан. Дончевъ, Дим. Касбовъ, П. Зенгиновъ, В. Димовъ, Г. Кехайовъ, В. Атанасовъ и Яни Банджневъ.

Всички желающи членове могатъ да бждатъ въ услуга на горнитѣ комисии, за което Управ. Съветъ — ще имъ благодари твърдѣ много.

На 31 Октомври т. г. вечерта по инициатива на Управ. Съветъ въ дружественното помещение се състоя срѣща между нѣкои отъ членоветѣ на клуба.

Предметъ на тази срѣща бѣше състоянието на дружественитѣ дѣла и прислѣдваше цѣльта Управ. Съветъ да влезе въ контактъ съ членоветѣ за размѣна на мисли.

Почти всички поканени присѣстваха и въ една атмосфера на приятелство и колегиялностъ се разисква върху редъ въпроси които днесъ представляватъ жизнено значение за тѣхъ, членоветѣ на дружеството и въ постояненъ грижи на Управ. Съветъ.

Подобни срѣщи сж повече отъ желателни и могатъ улеснявайки задачитѣ на дружественната управа да допринесатъ само полза на всички.

Въ тѣхъ иматъ възможностъ и всички членове да изказватъ своитѣ разбирания върху дружественитѣ дѣла и частно лѣйността на Управ. Съветъ, за да не става това по начинъ и при настроения, за да принасятъ само вреда, вмѣсто полза.

Ние апелираме къмъ всички членове да използватъ тѣзи срѣщи които за въ бждаще ще бждатъ устроивани при всѣки удобенъ случай и за всички. Въ тѣхъ да иматъ добрината да подлагатъ на преценка състоянието на дружественитѣ дѣла, както и ржководството имъ.

Нека се знае че така само ще се принася полза, ако това е желанието ни.

По желанието на нѣкои членове Управ. съветъ на д-вото взема инициативата за състояване еднорѣсича мѣжду членоветѣ лозари, които биха имали вина за продажба. Цѣльта на тази срѣща бѣше да се размѣнятъ мисли за нацѣта и възможността да се продаватъ тѣзи вина за да не страдатъ интереситѣ на нашитѣ членове лозари, които се оплакватъ, че още отъ миналогодишната реколта това не имъ се отдало да сторятъ.

Съ това Упр. съветъ цѣлеше сжщевременно да постави началото на инициативата особено ако тя излѣзе удачна, за обезпечаване въ бждаще, макаръ и въ по малкъ мащабъ, сигурния пласментъ на пината на ония наши членове лозари които иматъ възможността още да приготвяватъ такова. За голѣмо съжаление, въпреки на три пжти по-малко бѣха поканени известни на Упр. Съветъ наши членове лозари които иматъ вина, а лозарите сжщо не

Печална действителност.

Не е тайна за никого, че по-голямата част от нашите общественици мислят какво тяхната първа и най-главна длъжност е да редят държавни, административни и общ. машини.

Настояванията за уволнения, назначавания, повишения и пръводъ на чиновничеството не спират.

Една трета част почти от днешното работно време на шефа на учредението се отнѣма от такива ходатаи. За моментъ можемъ да се съгласимъ, че такива ходатайства би били до нѣкѣде оправдани, ако се правеха въ учреждения и вѣдомства въ които, споредъ нашите партийни схващания, чиновничеството е персоналъ трѣбва да сподѣля политически идеи и партийни разбирания на своя шефъ, но изхождайки отъ съжитието съображения, да се назначава чиновническия персоналъ и въ общините намираме подобно схващане крайно опасно, даже пакостно за интереситѣ на града и гражданството. И, може би, не бихме били противъ такива пакостни вмѣшателства на разни партизани, ако тяхнитѣ безогледни ходатайства, бѣха правени съ огледъ на държавни или общински интереси и се спазваха постановленията на закона за служебния и образователенъ цензъ, моралнитѣ качества за почтенностъ и

поканени въ мѣстната преса и за останалитѣ наши членове, даже изяви-литѣ желание за тази инициатива не благоволиха, макаръ че сж подписа-ли поканата, да се явятъ на опрѣ-дѣленото време. Като правимъ дос-тояние това на всички, искаме да подчертаемъ до колкото ние сме тежки и неотзивчиви къмъ инициати-ви, когато даже изключително сж отъ личенъ интересъ.

Естествено, Упр. Съвѣтъ е без-силенъ да направи нѣщо повече по-малко, а нѣма членове, които да се засѣгатъ и проя-вятъ интересъ, тѣ е готовъ винаги да вземе инициативата и изпълни своя дългъ.

честь и гражданскитѣ добродетели за обичъ и преданностъ къмъ дър-жава и народъ.

За съжаление, обаче, на практика, като че ли нѣкои отъ нашитѣ обще-ственици на тия качества не отда-датъ абсолютно никаква стойностъ. За да назначатъ на служба нѣкой познатъ на свои приятелъ или род-нина или пъкъ да увеличатъ изби-рателитѣ си съ единъ повече — нѣ-кои общественници не обръщатъ никакво внимание не само на обра-зованието и моралнитѣ качества, дори и на партийни убѣждения, кои-то могатъ да бждатъ даже едни отъ най-крайнитѣ. Това никога не трѣбва да се допуска и толерира, особено въ стопанскитѣ общини, защото тази плачевна дѣйствителностъ отъ една страна и лошото наше материално по-ложение, което се дължи на голѣма степенъ на продължителнитѣ изто-щителни и нещастно завършени войни, създаде почва за лѣнност и поквара въ чиновничеството [поквара въ политическитѣ организации, въ които зацари безпринципността — личния интересъ, стрѣмежъ за пър-венство, а отъ това — раздѣляне вмѣсто обединение въ името на нѣкои програмни политически стрѣ-межи или икономически идеали.

Тази безпринципна борба и пок-варата въ чиновничеството въ голѣма степенъ понижиха авторитета на държавнитѣ и общински институти, а материалния упадѣкъ създаде до-бра почва за развитието на лѣвитѣ течения и тяхнитѣ разрушителни идеи.

За изкореняване това общественно зло нашитѣ общественни водители иматъ дългъ дълбоко да се зами-слятъ и занимаватъ съ въпроса за упадѣка на общественния моралъ и да заработятъ съ всички възможни срѣдства, каквито условията имъ позволяватъ, за да създадатъ една несъкрусима морална и материална мощъ на нашия народъ и да ор-диниратъ всичкитѣ си усилия, за да възкресятъ и възродятъ неговитѣ положителни качества, съ каквито пригодно е надаренъ, като поведатъ

една смѣла борба, съ оная реакция, която разлага, разединява народа ни и компроментира неговото бж-даше.

Двѣ сж основнитѣ положения, които днесъ вълнуватъ нашето чи-новничество: Стабилитетътъ и за-платитѣ.

Тѣзи две основни положения трѣ-бва да се разучатъ отнователно и разрѣшатъ задоволително и спра-ведливо, за да настѣпи успокоение. Историата на чиновническия въпросъ датира отъ ония недалечни врѣмена на ожесточени партизански борби, въ които всѣки политически води-тель употребяваше службогонството, като едно отъ най-силнитѣ срѣд-ства за рекрутиране партизани. Отъ тогава, та и до днесъ, за прислуж-ници около сложенитѣ държавни и общински машини не се търсятъ и назначаватъ хора, знаещи и спо-собни за изпълнение на дадена длъжностъ — напротивъ често се създаватъ длъжности на извѣстни хора. По тоя начинъ, като се раз-халтавиха колелата и витлата на тия машини, защото се упражня-ваха и регулираха отъ неопитни хора, достигнахме до положението, че на всѣки 34 души жители, безъ разлика на полъ и възраст, 35-ия да бжде чиновникъ, или съ други думи на 1000 души да имаме 29 ду-ши чиновници, процентъ, какъвто никѣде по свѣта го нѣма. Така че при едно население отъ около 5,000 000 — днесъ имаме около 145,000 чи-новници въ държавни и общински учреждения.

Въ миналото — не по малко и днесъ, чиновника е играчка въ ръ-цетѣ на всѣки единъ влиятеленъ партизанинъ и ако той не даде де-кларация за партийна принадлеж-ностъ къмъ управляващата партия, ако не се абонира за партийния ве-стникъ, ако такъвъ се издава, ако той откаже да получи партийния календаръ или билетъ за партийна вечеринка или лотария, често пѣти чиновника рискува да бжде уволненъ.

Тази именно политическа обноска къмъ чиновничеството отъ страна на неотговорнитѣ мѣста и лица, която гнетѣше и правеше безволни същества, сервилни — подчинени, слабостѣстни работници и кором-

пирани служащи — роди чинс-ката борба за стабилитетъ.

Тази печална истина показва, че нашия чиновникъ е наклоненъ да живѣе днесъ за днесъ и него го ин-тересува повече, каква заплата си получи днесъ, отколкото дали ще бжде на служба или не за утрѣ.

Лесно е вече да се извади едно логическо заключение, защо между нашето чиновничество, безъ разлика на служебно положение, процента на злоупотрѣбленията и подкупитѣ взематъ такива застрашителни раз-мѣри.

Оговорътъ е единъ: Нашето чи-новничество е лошо платено и не-обезпечено.

Споредъ нашето мнѣние: нашия лѣвъ днесъ е спадналъ по стойно-сти 25 пѣти, а скжпотията нараст-нала 36 пѣти, т. е. скжпотията на-растала 10 пѣти повече отколкото спаднала на лева. Слѣдователно, за подобрене заплатата на чиновни-цитѣ по е каженъ въпроса за по-скжпването на живота, отколкото спадането на лева. И, ако вземемъ за базъ, че днесъ средно живота е поскжпналъ 35 пѣти отколкото цѣ-нитѣ в стокитѣ презъ 1912 год., то таблицитѣ за чиновническитѣ за-плати, трѣбва да бждатъ така ко-бинирани, че основната заплата предвидена въ таблицитѣ — плюсъ врѣменното % възнаграждение — да даде една заплата 35 пѣти по-го-лѣма отъ оная предвидена въ бю-джета презъ 1912 год. Това е какъ-то трѣбва да се стрѣматъ обще-ственицитѣ за да достигнатъ, щоо чиновническия въпросъ да получи справедливо и задоволително разрѣ-шение съ заплатитѣ имъ.

Всѣй отъ насъ ще се съгласи, че такава едно плащане е абсолютно невъзможно, защото освенъ другитѣ разходи, само за това плащане нѣма да бждатъ достатѣчни всички при-ходни тѣра, предвидени въ бюджета, затова се налага съкращение на служби, като отъ реализиранитѣ економии се подобри материалното положение на останалитѣ на служба чиновници, като се вземе за ексис-

тентъ мнѣние, че ако 3, като постепенно заплатитѣ личаватъ споредъ вида на с-образованието и служебния имайки предъ видъ за осн-

Превземането на Варна отъ Запорожскитѣ казаки.

Въ бр. 9 — 1928 год. на в. „Вар-ненски Кореняк“ обнародвахме ори-гиналниятъ текстъ на галицко-руската народна „дума“ за превземането на гр. Варна отъ запорожскитѣ казаки (1605 г.), наедно съ буквалния пре-водъ като си запазиме правото да се повърнемъ къмъ описаното исто-рическо събитие. Днесъ това се на-лага по две причини: въ оригинал-ния текстъ сж пропуснати два реда и второ: необходимо е да се по-пълни първия ни коментаръ съ нови сведения и обяснения.

Въпросната „дума“ (историческа народна пѣсенъ) е била обнарод-вана отъ пок. професоръ при Львов-ския унѣверситетъ Яковъ Головац-кий въ неговия сборникъ „Народныя пѣсни галицкой и угорской Руси“ I (Москва) наредъ съ другитѣ 4 „думи“, въ които се опредѣлятъ отноше-нията на казацитѣ къмъ турцитѣ. Тѣ принадлежатъ къмъ категорията на малорускитѣ народни пѣсни на-речени въ фолклора думи; тѣ на-напомнюватъ поемитѣ на Омиръ (разбира се въ частитѣ му), пѣс-нитѣ за Нибелунгитѣ, за Роланда и сѣрбския епосъ за Косово поле и почти не отсѣжватъ нито по съ-държание, нито по художествена форма на гореупоменатитѣ епични творения. Нашата, обаче, дума не може да се сравнява съ такива май-сторски думи, като напр. Про бурю на Чорному морю, про Марусю Бо-гуславку и др. подобни, които нѣ-матъ на себе равни въ никой другъ фолклоръ; тя е сравнително по-малка, макаръ че пъкъ се отличава въ своя форма и народенъ

Тази „дума“, както и останалитѣ 4 „думи“ записани отъ Я. Головац-кий, е била пренесена отъ Украйна въ Галичина и тамъ се е запазила дълго време въ устата на народа, макаръ че Галичина (Галицка Русъ) стоеше тогава малко по-далечъ отъ съби-тията, които се разигравали въ Украйна, т. е. источната частъ на Южна Русъ. За козашкитѣ истори-чески „думи“ изобщо сж писали до сега доста Драгомановъ, Костомаровъ, Ив. Франко, П. Житецкий и др. изследователи на малоруската народна поезия. Подобно явление може да се констатира съ велико-рускитѣ „былины“, които макаръ съставени въ Киевската Русъ въ времето на първитѣ руски князе още до татарския погромъ и въз-пѣватъ събития въ Киевската Русъ и говорятъ за Киевскитѣ „богатыри“ — сж емигрирали въ далечния сѣверъ: Архангелската и Олонецката губер-нии и тамъ необезпокоявани отъ други събития и наслоения сж се запазили чакъ до XIX столѣтие. Тѣ сжщо сж се запазили въ сжщитѣ сѣверни губернии древнитѣ архи-тектурни паметници (особенно чер-квитѣ). Сжщитѣ древни архитектурни форми сж се запазили и до днесъ въ Карпатитѣ (сѣ. Албумъ издаденъ отъ А. Лушпинский: Деревяни церкви Галичини — Львовъ 1920).

Южноруското козачество или както после го наричали запорожското ко-зачество, подвизи на което се възпѣ-ватъ и въ нашата „дума“, не трѣбва да се смесва съ козачеството на другитѣ области: Рязанъ Донъ, Ку-банъ и пр. Проф. В. Ключев-ский (Русской историкъ, часть II)

троградъ 1918) приема за първона-чалната родина на рускитѣ казаки въобще линията на пограничнитѣ градове вървяща отъ средната Волга къмъ Рязанъ и Тула, която после изведнѣжъ се пречупва къмъ югъ и допира р. Днѣпръ въ околноститѣ на Путивль и Переяславъ (стр. 131). Следъ това рязанскитѣ казаки се заселиха въ областта на горния Донъ и тамъ образуваха донското козачество. Донското козачество е по-старо отъ запорожското козаче-ство; когато запорожското козачество едвамъ въ половината на XVI сто-лѣтие започнало да се организира въ военното общество, въ това вре-ме донскитѣ казаки сж били вече окончателно организирани.

Южноруското козачество е плодъ на социалнитѣ условия въ стара Полша. Недоволни отъ своята крѣ-постна сѣдба селяни и разни други бездомници бѣгали отъ своитѣ „па-новѣ“ (чорбаджии) къмъ ненаселе-нитѣ пустинни (отъ тука Украйна) по-крайнини на полската държава. Тѣзи мѣста тогава сж били почти безлюдни степи и тамъ козаци, довчерашиитѣ роби ставали свободни и се занимава-ли съ риболовство, ловъ, пчеларство, скотовѣдство и търговия. Едни отъ доходнитѣ имъ занятия сж били грабежи и нападения на сѣседнитѣ поселения и градове. А понеже то-гава често бивали нападани источ-нитѣ граници на Полша отъ Крим-скитѣ татари, то козациитѣ принасяли често услуги на полското правител-ство защищавайки границитѣ на Полша отъ татарскитѣ нападения. Обаче козациитѣ заели да нападатъ дворцигѣ и именията на полскитѣ богаташи и да ограбватъ близкитѣ градове. Тогава козациитѣ станали неудобни за полското правителство и то гледало и ги уничи-

напълно или да ги направи без-ни, а понекога даже полезни държавата. То гледало да отъ-една частъ отъ тяхъ и да ги запишъ въ „реестръ“ (регистри) и да ги тър-жи на служба, а другата частъ да повърне пакъ въ старото робство, да ги направи члорѣ (холопы).

Въ първитѣ времена на своето съществуване козачеството не имало никакви идеали: нито рели-гиозни, нито социални нито полити-чески. Обаче следъ Люблинската уния (1569), когато еднѣствено при-вилигировано състояние е станало шляхта, та селенитѣ сж били офи-циално обявени за тѣхнитѣ роби, и когато руското население въ Полша, напуснато отъ своитѣ бивши чор-баджии, е станало безправна маса — тогава тѣзи първоначални бѣглци и скитници ставатъ единствени за-щитници на селскитѣ свободи и православната вѣра и това е вече втория периодъ на малоруското ко-зачество. Отъ обикновени селени и бездомници, които — както казахме — за да се изхранятъ грабили безъ разлика татарски и християнски се-ления и слугували на разни авантю-ристи, стига да има за тяхъ плячка, тѣ сега се явяватъ представители на малоруския народъ въ Полша, на православнието и на поробенитѣ се-лени. Народътъ още и до днесъ възпѣва козачеството въ своитѣ пѣсни и го идеализира, макаръ че и въ него не е било всичко идеално: стремление къмъ богатство и по-чести, вражди и предателства.

Когато козациитѣ не били анжи-рани отъ никой и съ никакви во-енни походи — когато тѣ били свободни, тѣ правили съ сво-голѣми ладии — пареченъ — въ „Кр...

Полските индустриалци и търговци във Варна.

Полша прекарва от две години насам доста остра економическа криза. Самото полско правителство го признава чрез своите две отделиния (института) при Министерството на промишлеността и търговията. Тези две отделиния имат две разни задачи. Първото отделение се казва *Институт за изучаване на конюнктура и цени* и има чисто научен характер; второто се казва *Експортен институт* и има научно-практически характер. Първия, научния институт изучава конюнктурата на економическото положение, регистрира цените на едро и дребно, анкетира отделни отрасли на промишлеността и прави своите заключения. Експортния институт не само изучава шанса на задграничната търговия, но и върши практическа работа, като организира задграничен експорт. На чело на експортния институт стоят видните полски економисти като: проф. Липински, Гавликовски и Ястрембовски. Именно някои представители на този последния институт (практически) обикаляха наскоро България и посветиха специално Варна, да изучат българския пазар.

Въ началото на статията казах, че економическото положение на Полша е доста тежко. Погрешно би било да се мисли, че това тежко положение се дължи на нѣмане на задгранични пазари или на слабото развитие на полската индустрия. Напротив, по примѣра на другите държави, Полша следъ голѣмата война започна да насажда у себе

си всевъзможни индустрии, за да нѣма нужда да внася много чужди индустриални стоки. На индустриалци се даваха разни привилегии и улеснения (подобно става и у насъ), само и само да се продаватъ полските стоки на задгранични пазари. И трѣбва да се признае, че въ това направление е направено въ последните 10 години много. При все това се почувствува въ последните 2 години търговско-индустриаленъ кризисъ. Отъ гдѣ идва той? Той е послѣдствие на кризата въ земледѣлското стопанство. Земледѣлците поради ниските цени на хранитѣ сж много притѣснени и сж съвсемъ слаби консуматори на мѣстната индустрия. Мѣстната индустрия губи мѣстния пазаръ, а задграничния пазаръ изгубеното не може да навакса. За това полските индустриалци търсятъ нови пазари, за да поддържатъ своето съществуване. Полското правителство най-сетне е разбрало, гдѣ е причината на злото и мисли да вземе подъ своята защита земледѣлието. Преди всичко то мисли съ нѣколко законодателни мѣрки да подигне падналите цени на земледѣлските произведения. Примѣрътъ е доста поучителенъ и за насъ. И у насъ въ последно време е доста развита „фабрикоманията“. Сама по себе си цѣльта не е лоша, но какви могатъ да бждатъ послѣдствитѣ? Нѣма-ли и у насъ следъ време да станатъ сътресения и да се появи индустриална криза? Това и ний сжщо, както сега въ Полша ще разберемъ, че вѣрно е твърдението: *Hat der Bauer Geld, hat's die ganze Welt* (ако селенина има пари — цѣля святъ има пари). И у насъ всички тѣзи въпроси би трѣбвало да се анкетиратъ, за да не дойдемъ до още по-голѣма криза, каквато бушува вече сега. Земледѣлците въ Полша и у насъ се оплакватъ отъ ниските цени на тѣхните продукти. И тукъ и тамъ самите земледѣлци знаятъ, че сега е много лошо, защото все таки, положението имъ, колкото и да е неблагоприятно, е още за сега розово. Какво би било, ако въ Русия имаше по-другъ режимъ и

Русия би наводнила съ своите продукти европейските пазари? Цените на хранитѣ биха спаднали навѣрно на половина и тогава би фалирала полската индустрия, а ний не бихме могли да плащаме такива репарации, каквито платихме до сега. Нещастieto на Русия крѣпи земледѣлието на другите страни.

За дървата.

Варнен. Градска община.

Съ настѣпване на зимата единъ отъ важните въпроси, който испѣква за грижите на общината — е въпроса за топливото на бѣдното население. При наличността на Комисар. за прехраната, комуто сж прѣдоставени широки права и възможностъ да борави по свободно съ въпросите отъ чисто стопански характеръ — има право гражданството да очаква най-рационалното и своевременно разрешение на въпроса за снабдяването му съ дърва.

За тази цѣль би трѣбвало дървата на врѣме да бждатъ превозени въ града и разпрѣдѣлени въ различни пунктове по райони, отъ кждѣто до като времето е хубаво и безъ всѣ какво разтакане да се получаватъ отъ гражданите.

Въ случай за предпочитане е тия складове да бждатъ нѣколко и въ такива пунктове, които представляватъ средище на определени квартали.

За сега има главенъ складъ задъ пожарната команда. Други два обявени: къмъ лозовия разсадникъ и задъ халите на ул. „Владиславъ“.

Но дърва въ втория и третия — ето вече края на октомврий нѣма.

Достатъчно е да има всичко 4—5 склада. Такива сж необходими да има къмъ търговското училище и I-ви участъкъ, въ които, ако е въпросъ за персоналъ може да се прѣдвидятъ и дървесните вжглища.

Сега споредъ рѣшение на съвета — последните се продаватъ въ зеленчукови магазини, които ще останатъ отворени и за по късно време — само за тѣхъ.

Варнен. Популярна Банка.

Банката извършва голѣма услуга на своите членове съ доставката на дърва и вжглища, съ което не малка полза принася и на останалото гражданство, като се явява регулаторъ въ цѣните на свободния пазаръ, за тия отъ такава голѣма важностъ артикули.

Но има известни неудобства за гражданите членове на банката при получаване дървата, които е желателно да се премахнатъ.

Напримѣръ — има само единъ складъ, който независимо, че е твърде отдалеченъ отъ кварталите на града, въ него става и голѣмо натрупване, вследствие което гражданите се принуждаватъ да бждатъ разтакани по нѣколко пжти, до като получатъ своите дърва.

Особено това се усилва отъ обстоятелствата, че банката поради причини, независещи отъ нея, не може да превози своевременно нуждното количество дърва, за да върви и раздаването редовно.

Не е ли по добръ затова банката да има още единъ или нѣколко склада и въ други мѣста на града, кждѣто да се складира и нарѣзватъ дървата, както и да се раздаватъ.

Може би има съображения противъ това, но нуждите на членовете и спѣствие на тѣхното време върваме да сж отъ не по-малко значение въ случая.

Реферати и беседи.

Наскоро ще започне четенето на реферати и беседи въ помещението на клуба. Управителниятъ съветъ е изпратилъ кани въ Варненски Жданъ и на 14 сж които ги моля се отзоватъ въ пн на тази друж. дей

платитѣ, които сж получавани презъ 1912 год. чиновниците, независимо отъ прослужените години.

Трѣбва нашите общественици да се погрижатъ да подобрятъ материалното положение на чиновника, споредъ неговите реални нужди, както и да стабилизиратъ положението му, за да имаме честна, благоустроена и производителна работа, за каквато днесъ едва ли може да се говори.

П. П.

рявали турските черноморски градове: Очаковъ, Акерманъ, Килия, Варна, Синопъ, Трапезундъ и даже цариградските околности. Нападенията ставали внезапно, по предварително обмисленъ планъ, за да може извѣстенъ градъ скоро и лесно да се привземе и догдето усетятъ и се концентриратъ турците, козаци сж плячка и пленници да офейкатъ къмъ рѣката Днепъръ, дето вече турците съ своите кораби не сж могли да ги преследватъ. Въ Запорожката Сѣчь се разпрѣдѣляла военната плячка.

Оригиналниятъ текстъ на думата съ преводъ.

Княга царица²⁾, вельможна панѣ, Черное море проклинала: — „Та бодай, море, не процветало, Вѣчными часы высыхало. Ой що мого сынка, единичика, Единичика у себе взяло! Та ци бы я войсью не заплатила Червоными золотыми, Та бѣленькими талярами? Ци бы я войсью не приодѣла Червоною китайкою, Заслугою козацкою? ...“

А въ недѣленьку, пораненьку³⁾, Закликано въ грамадоньки, До козацкою порадоньки. Стали радѣ додавати, Одколь Варна доставати, Ой ци съ поля, цили зъ моря, Цили съ тои рѣчки невелички?

Послали посла⁴⁾ ажъ подъ Варну... Поймавъ же посевъ Турчанина, Старенького вѣржбита; Стали его выпити вати.

„Одколь Варны мѣста доставати? Ой ци съ поля, ци изъ моря. Ци изъ тои рѣчки невелички?“ „А ни съ поля, а ни зъ моря, Ино съ тои рѣчки не велички“.

А въ недѣленьку пораненьку Бѣгутъ, плывутъ⁵⁾ човенцами, Поблыскують веселцами. Вдарили разомъ съ самопаломъ, Зъ седмипядый отъ запаловъ. Якъ повсоткою изъ гарматы. Стали усъ козаки до ней ся добувати Стали Турки нарѣкати; Стали Варны мѣста доставати — Стали Турки утѣкати; А якъ утѣкали, Тую рѣчку⁶⁾ невеличку проклинали: „Бодай, рѣчка, не процветала, Вѣчными часы высыхала, Що насъ, Турковъ, въ себе взяла, Тай въ неволю всѣхъ задала!“

Була Ворна здавна славна, Славнѣйшии Козаченьки. Що той Варны мѣста достали, И въ ней Турковъ всѣхъ забрали.

[Царицата всемогуща господарка, проклинала. Черното море: „Да не си, морето, цѣтѣло и вѣчни времена да си изсъхвало, за гдето прибрало при себе моите единичьки синѣ! Не бихъ ли азъ платила съ червени златни и бѣли талери воененъ данъкъ? Не бихъ ли азъ облекла войниците съ червена китайка (панделка) — за козацките услуги?“

Въ недѣля сутринята сж били повикани на съвѣщателно събрание козаци. Захваляли сж да се съвѣщаватъ отъ коя страна да превзематъ Варна, дали отъ къмъ морето или отъ тази малка рѣчица? Легатъ чась до града и нѣтъ имъ хваналъ старъ турчинъ — захванали сж него

(турчина) да разпитватъ: „Отъ къмъ коя страна Варна може да се превземе? Дали отъ къмъ полето, или отъ къмъ морето, или же отъ къмъ тази малка рѣчица?“ — „Нито отъ къмъ полето, нито отъ къмъ морето, но отъ къмъ тази малка рѣчица“. Въ недѣля много рано бързатъ и плуватъ козаци съ лодки а веслата имъ се бѣлѣятъ: всички вкупъ сж изгърмили отъ „самопалитѣ“ (малки топове) и отъ седемпедите „запали“, а полустотната военна часть изгърмила съ топове. Козаци захванали да шурмуватъ Варна, а турците започнали да се оплакватъ. Козаци започнали да превзематъ града, а пъкъ турците захванали да бѣгатъ, а бѣгайки проклинали тази малка рѣчица: „Ти, рѣчица, да не си процѣтѣла, а во вѣчни времена да си изсъхвала, за гдето насъ, турците, къмъ себе си прибрала и всинца ни въ пленъ предала!“

Имало е отдавна прочута Варна, обаче по-прочути се оказаха козаци, дето сж града Варна превзели и въ нея пленили турците].

Въ края прибавяме историко-критическа интерпретация на по-важни мѣста на самата „дума“.

Рекорда на козацките черноморски експедиции се пада къмъ началото на XVII столѣтие. Тѣ сж били тогава толкова често и толкова значителни, че Турция е била принудена най-сетне да обяви на Полша война (1620 г.) заради това, че козаци — нейните подданици — нападали постоянно турските крайбрежия. Отъ това би следвало, че превземането на Варна — заповоженъ козац

какво основание не каз. 1606 се явява на сѣщата Петро Конашевичъ зга († 1922 г.), прочутъ по-важенъ черноморски експедиции. Търди можно, че приблизително Варна е била нападната отъ цитѣ.

2) *Княга царица*. — Не чески фактъ, а поетичесъ. Козашките военни експтивъ турските черноморски нища не винаги има случаи, когато по козацките ладии потъвали въ мо малки нещастни кои ладии. Тукъ че е потъналъ в виденъ козацъ, защото въ запово и такива.

3) *А въ недѣленьку* противъ Варна е б както и др. черномор отъ заповожената рада

4) *Послали посла*. — 1 на козацкия шпионъ чак Варна и пленяването на ски предсказвачъ (латински не е исторически фактъ) и ческа фантазия на думата.

5) *Бѣгутъ плывутъ човенцами*. сѣнята предава вѣрно и съ еп подробности похода на козаци тѣхните ладии.

6) *Тую рѣчку*. — Пѣсенята не вори отъ къмъ коя страна коза сж нападнали Варна и само ка че турците се издавали въ тая чка“ и че за това я проклинали. Може да сж допустне, че козаци не сж били града, но го опл

айка знач сжщо морска птица, цѣло, какъто вжждаме постоянно ето въ Варна

Празнуване празника на дѣтето!

Дѣтето е огледало на бѣдащето. Кѣмъ него трѣбва да е отправено всѣцѣло вниманието ни, защото отъ него зависи бѣдащето на поколение въ здравословно и интелектуално отношение. То носи съдбинитѣ на народитѣ.

Но каква полза отъ всичкитѣ ни грижи за дѣтето, когато то се ражда отъ майка съвършено неподготвена да бѣде майка, физически немощна, небрежна къмъ здравето си, само-забравяла се въ луксъ, въ външенъ блѣсъкъ!

Нашата дѣвица е носителка на бѣдащето. Обаче какъ живѣе тя днесъ? Старата мъдра пословица: „Въ здраво тѣло — здрава душа“ — отдавна замръ. Старитѣ имлянки — не въ маскиране на лицата си търсали хубостъ, но въ здравата храна, чисто държане тѣлото съ често кжпане — въобще въ хигиеничния животъ. Какъ живѣе сега нашата бѣдаща майка? Кжде е отправено цѣлокупното ѝ внимание? Всецѣло е заета тя въ тоалета си. Може да гладува, но копринени морави ще има. Може безъ дърва да зъзне, но за фризьора, маникюръ пр. пари ще намѣри. Често, ако и да има сръдства добръ да се нарани, нѣма да седне на трапезата подъ предлогъ, че не ѝ се яде, ни въздържано много малко ще яде, за да не пълнѣе, да не погрознѣе. Ще гладува, ще измжчва стомаха си, ще изциплинира цѣлия си организъмъ да мжлчи, да се подчини на глада, за да добие „Божествени блядосты!“

Колко време се губи до захласъ прѣдъ огледалото? Въ резултатъ кой кого надвива въ тази борба? Естествено — природата, която си взема жертвата, или я отага насила

да живѣе и да създава хилаво поколение.

Една чужденка — курортистка, млада, 18 годишна, просто гладувала, само съ плодове се хранила. Следъ шесть месѣчно гладуване сега лежи безнадеждно отъ Туберкулоза. Когато майка ѝ съ плачъ я заставяла да се храни, тя скришно си пѣхала прѣста въ гърлото и повръщала храната.

Подобни случаи — да се гладува, за да не се пълнѣе, съ цѣлъ да не се погрознява, сж много.

Гдѣ сж едновременнитѣ дѣвици: збити, червени, съ червени естествени устни, съ оня зрявъ естественъ ходъ, като че ли змѣята трѣпереше подъ краката имъ?

Мумии сж повечето отъ нашитѣ дѣвици днесъ.

Празнуваме празника на дѣтето, а какво дѣте очакваме?

Варна, 27 Октомврий 1929 г.

Ан. Димова.

Пжтища изъ лозята.

По частна инициатива група граждани — лозари съ съдействието на общината се заеха съ направата на така наречения „Кестиришки пжтъ“, като едни отпуснаха чакълъ, други пари, а трети вложиха трудъ.

Само тоя който въ дъждовно време не е минавалъ по него — не си е оплаквалъ днитѣ и добитѣка.

Кречаща нужда е пжтищата изъ Варненскитѣ лозя да се поправятъ и, ползувайки се отъ горната похвална инициатива, смѣтаме, че е наврѣменно да се напомнимъ на лозоприжателитѣ ни, че частната инициатива всѣкога дава ефектъ по добъръ отъ колкото съ силата на законо-

дателно положение да се налага.

Чл. 64 отъ закона за гр. окулни вмѣнява въ дългъ на кмета да се грижи за пжтищата и изъ лозята, да се грижи за стопанското повдигане на града, ала тая грижа дава своя ефектъ, когато и съзнателно гражданството вложи извѣстенъ дѣлъ — амбиция за осжествяване и.

Обществени и държавни институти при днешното ни тежко финансово положение немогатъ да удовлетворятъ и 1/10 часть отъ тая кречаща нужда, ако ние сами — лозаритѣ не се притечемъ на помощъ.

Има ли нѣщо по благородно, ако ние собственицитѣ на лозя, хаври и овощни градини, вложимъ повече трудъ, воля и съзнание, та всѣкой тамъ кждето му е лозето се заеме за подобрене на пжтя си, а може и колективно.

Какво би било, ако всѣкой съзнателно вложи трудъ при това благоприятно време и поправи пжтя почисти овощнитѣ си дървета, изсѣче хрусталака по синура и край пжтя на лозето си, обгори съседната грамада? — Ясно е: Ще има малко дърва за зимата, ще прѣмахне влѣчуги и насѣкоми отъ лозето си и си създаде добъръ подвозъ.

Не трѣбва по силата на законъ и подъ страхъ на глоби да вършимъ това, а отъ съзнание, че това е лична наша нужда.

Помогни си самъ — да ти помогне и Господъ.

Зизи.

Кореняцитѣ трѣбва да обичатъ труда, защото той е единственото имъ средство за материално благополучие.

Хроника

Последния смъртенъ случай е 26. Утрѣшния денъ не се знае какъ носи за нашитѣ семейства.

Истинския коренякъ е дълъгъ да слѣди дружествения животъ, да работи за осжествяване неговитѣ цѣли и задачи, да бѣде изправенъ и на време отчетенъ къмъ посм. каса, членски вноски и абонаментъ на вестника.

Д-вото има за проданъ около 500 кв. м. плетенъ камушъ за кара таванъ.

На 30 Ноемврий т. г. въ Казиното на морската градина, д-вото ни дава първата традиционна вечеринка съ томбола. Кореняци подгответе се отъ сега за добра и весела другарска срѣща.

Варненски археологически музей. Постжпления за м. Септемврий. Отъ Варна: А. Мжгърдичевъ — фрагментъ отъ глинена лампичка съ волска глава; Т. Стефановъ — медна римска монета; М. Николовъ — фрагментъ отъ мраморна колона; Фр. Христовъ — 2 мраморни фрагмента съ надписи и глинена лампичка; Ат. Кенковъ — фотографическа снимка на свободната гробница открита на ул. „Св. Климентъ“; О. Иосифъ — глинено гърне и глинена лампичка; Абрамъ И. Ашеръ — фотографическа снимка на първия истифъ на пристанището; Генчо Трифоновъ — мѣдна византийска монета (фалшификатъ); Денчо Стефановъ — медни монети (2 римски и 2 византийски); Аджемлеръ, Н. Ангеловъ — павти. Галата, Г. Николовъ — 2 икони. Черковна. Н. Д. Пагазовъ — камѣкъ съ отпечатъци. Дружеството благодарни на дарителитѣ.

ВЗЕМЕТЕ СИ БЕЛЕЖКА! НАЙ-НОВОТО ДНЕСЪ!

Всички почитаеми граждани, учащи се, студенти и др. преди да ст. посетили други ресторанти, нужно е едно посещение на
НОВО РЕМОНТИРАНИЯ

ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСТОРАНТЪ „СПЛЕНДИДЪ“

(Бившъ „ВЕНЕЦИЯ“ и срещу новия такъвъ, ул. „6-й Септемврий“ № 27)

на **Д. Г. КАСАБОВЪ**

Откритъ и работи подъ вещото ръководство на бившия шефъ майсторъ готвачъ на „Венеция“

Бай Панайотъ

Кждето ще намерите най-вкусно приготвени **ЯСТИЕТА** и специална **ШКЕМБЕ-ЧОРБА** и **ПАЧА**, превъзходна сутрешна закуска.

Прислуга бърза и вежлива.

Приематъ се абонати по тефтерче съ 20% остжпка.

Едно посещение на ресторанта, ще Ви увѣри напълно и направи постоянни клиенти.

Съ почитание

Г. КАСАБОВЪ.